

Studijní zaměření hra na baryton

Baryton řadíme mezi dechové nástroje žesťové. Je oválně stočen, takže vypadá jako malá tuba. Zní o oktávu níž, než trubka. Je to její vzdálený příbuzný, který byl sestrojen proto, aby obohatil rozsah o spodní tóny. Baryton má širší menzuru než tenor a je laděn v C. Oproti trubce, je baryton vybaven čtyřmi ventily. Notuje se v basovém klíči. Má jemný, líbivý zvuk a uplatnění nachází hlavně v dechových orchestrech nebo kapelách. V dnešní době se používá také jako sólový nástroj.

Zájemci o studium hry na tento nástroj jsou přijímáni po konzultaci s vyučujícím pedagogem, který ověří, zda disponují potřebnými fyziologickými předpoklady. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků v Komorní, Souborové a Orchestrální hře.

Učební plán

Učební plán HBR ZS I

Základní studium I. stupně je určeno pro žáky ve věku 7 až 14 let. Pro tyto žáky nabízíme sedmiletý učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na baryton	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Kolektivní praxe	nepovinná			volitelná			

Učební plán HBR PS II

Přípravné studium II. stupně je určeno žákům starším čtrnácti let, kteří na zvolený hudební nástroj neabsolvovali Základní studium I. stupně. Pro tyto žáky nabízíme jednoletý učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ	1. ročník
Hra na baryton	1
Hudební nauka	1
Kolektivní praxe	nepovinná

Hudební nauka je určena všem, kteří nenavštěvovali I. stupeň studia a chybí jim přehled v hudební teorii. Na naší škole je v přípravném studiu II. stupně realizována výuka hry na všechny nabízené hudební nástroje a zpěv.

Učební plán HBR ZS II

Základní studium II. stupně je určeno pro žáky ve věku 14 až 18 let. Tito žáci jsou povinni absolvovat Základní studium I. stupně, nebo Přípravné studium II. stupně. Pro tyto žáky nabízíme čtyřletý učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na baryton	1	1	1	1
Kolektivní praxe	volitelná			

Učební plán HBR III - Studium pro dospělé

Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

Učební osnovy

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

1. ročník

Žák

- ovládá správné držení nástroje a zaujímá pevný postoj při hraní,
- správně si umístí nátrubek na rty,
- ovládá správné nasazení tónů jazykem,
- sluchově rozpozná vyšší a nižší tón,
- využije základy techniky žeborně – bráničního dýchání, nádech ústy a pomalý výdech,
- zahraje lidovou píseň z not i z paměti,
- zná základy prstové techniky,

2. ročník

Žák

- předvede správné držení nástroje,
- předvede hru piano a forte,
- zopakuje jednoduchý melodický motiv v rozsahu 2 – 5 tónů,
- jednoduché skladby interpretuje za doprovodu klavíru nebo jiného nástroje,

3. ročník

Žák

- zahraje stupnice dur i moll,
- používá základní návyky a dovednosti při hře (správné držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón),
- ovládá základní takty $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$,
- respektuje základní tempová a dynamická označení,

4. ročník

Žák

- hraje retní vazby v nižší poloze,
- využije dechovou oporu pro uplatnění efektivnějšího dynamického odstínění hry – f, p, mf, crescendo, decrescendo,

- zahraje jednoduché melodie z listu,
- ovládá jednoduchý tečkovaný rytmus,

5. ročník

Žák

- hraje legatové a staccatové pasáže v rychlejším tempu pro zdokonalení prstové techniky,
- hraje stupnice a akordy v plynulém tempu,
- vyjádří náladu skladby s dosud poznanými výrazovými prostředky,
- interpretuje kratší skladby různých hudebních období a žánrů,

6. ročník

Žák

- samostatně nastuduje technické cvičení, jednoduchou skladbu,
- orientuje se ve hře různých rytmických figur v osminových a šestnáctinových notách, triolách a tečkovaných rytmech,
- zahraje crescendo a decrescendo,

7. ročník

Žák

- uplatní při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,
- předvede dynamické odstínění hry, tempové rozlišení frázování a agogiku,
- samostatně nastuduje etudy, technická cvičení a přednesové skladby zvládne jednoduchou transpozici melodie,

Studium I. stupně žák ukončí komisionálním, interním, nebo veřejným absolventským vystoupením. O druhu vystoupení rozhodne umělecká rada. Absolventskou zkoušku lze také vykonat formou komorní hry.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje třídní učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. Stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

1. a 2. ročník

Žák

- sluchem kontroluje vlastní intonaci a kvalitu tónu,
- zahraje stupnice staccato, legato, tenuto v rychlém tempu,
- vydrží tóny s dynamickým odstíněním (crescendo – decrescendo), hraje retní vazby ve střední poloze a technická cvičení pro zdokonalení prstové techniky,
- z nabízené literatury si zvolí skladbu podle svých schopností, potřeb a zájmů,

3. a 4. ročník

Žák

- uplatňuje výrazové prostředky: dynamika, frázování, artikulaci,

- samostatně kvalitně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu po všech technických a interpretačních stránkách,
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu,
- pohotově hraje z listu jednoduché skladby a etudy,

Studium II. stupně žák ukončí komisionálním, interním, nebo veřejným absolventským vystoupením. O druhu vystoupení rozhodne umělecká rada. Absolventskou zkoušku lze také vykonat formou komorní hry.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Vzdělávací program je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Učební osnovy kolektivní výuky

- kapitola 5.1.2. Volitelná a nepovinná kolektivní praxe
- kapitola 5.1.3. Vzdělávací oblast recepce a reflexe hudby